

Рейтинговий звіт KRAM 003-009 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Краматорськ
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	14.12.2007 р.
Дата оновлення:	02.12.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу протягом 9 місяців 2011 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	14.12.2007	09.09.2008	09.02.2009	24.02.2009	11.12.2009
Рівень рейтингу	uaBBB-	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження із внесенням до контрольного списку та зміною прогнозу	підтвердження із виведенням з контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу

Дата	09.02.2010	02.03.2010	17.09.2010	02.12.2011
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	підтвердження із внесенням до контрольного списку та зміною прогнозу	підтвердження із виведенням з контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Краматорська підтримується:

- зростанням доходної частини бюджету міста та збереженням прийняттого рівня бюджетної забезпеченості протягом 9 місяців 2011 року;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста;
- покращенням соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджетних показників;
- перевищенням окремими показниками економічного розвитку міста відповідних середніх значень по країні: зокрема, за підсумками січня-вересня 2011 року обсяг реалізації промислової продукції в розрахунку на одного мешканця був більшим від загальноукраїнського значення в 1,2 рази.

Рівень кредитного рейтингу м. Краматорська обмежується:

- високим рівнем залежності бюджету міста від надходжень ПАТ «НКМЗ» (надходження податку на доходи фізичних осіб підприємства за 9 місяців 2011 року склали близько 39% обсягу надходжень цього податку до бюджету міста);
- збереженням залежності міського бюджету від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої із запланованим на 2011 рік обсягом доходної частини загального фонду міського бюджету без урахування трансфертів складає 28,2%;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури міста та житлового фонду і необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у розрахунку на одного мешканця.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом 9 місяців 2011 року в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Краматорська та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Краматорської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2007-2010 рр. та 9 місяців 2011 року наведено нижче у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Краматорська¹

Показник	Од. виміру	2007	2008	2009	2010	9 міс. 2011	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	204,1	203,5	202,3	199,9	199,5**	99,8
Середньомісячна заробітна плата	грн.	1 590,7	1 967,0	1 877,0	2 348,0	2 602,0***	110,8
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	тис. грн.	5,4	7,6	4,7	3,4	4,2	124,2
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	4 277,0	6 105,5	5 600,5	6 673,1	4 341,1	-
Інвестиції в основний капітал	млн. грн.	332,0	762,1	493,4	463,2	268,4***	210,7
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	7,6	18,6	30,0	31,7	24,8	74,5
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	501,0	632,9	584,8	678,1	270,7***	-
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	9,4	3,5	1,9	4,2	н/д	-
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	500,0	900,0	903,2	1 321,6	1 143,8	121,6

* аналізований період 2011 р., порівняно з аналогічним періодом 2010 р.

** 8 міс. 2011 р.

*** I півр. 2011 р.

Джерело: Краматорська міська рада

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Протягом останніх років у м. Краматорську спостерігалась негативна динаміка чисельності наявного населення внаслідок як міграційного, так і природного скорочення. На кінець серпня 2011 року чисельність наявного населення міста складала 199,5 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці міста залишається складною, підприємства продовжували застосовувати практику скорочень персоналу, що призвело до зменшення середньооблікової чисельності зайнятих, також зріс обсяг заборгованості підприємств із виплати заробітної плати. Водночас протягом I півріччя 2011 року в

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

місті зросла середньомісячна заробітна плата, що мало позитивний вплив на наповнення бюджету.

Слід зазначити, що позитивна динаміка соціального розвитку міста зумовлюється, переважно, наявністю попиту на трудові ресурси з боку підприємств промислового комплексу. У місті зберігається суттєва залежність динаміки соціального розвитку від ефективної діяльності найбільших промислових підприємств: ПАТ «НКМЗ», ПАТ «ЕМСС» та ВАТ «СКМЗ», на яких працює на яких працює близько 36% штатних працівників м. Краматорська.

Промисловість

У 2011 році в промисловому комплексі м. Краматорська продовжувались позитивні тенденції попереднього року, однак загалом ситуація залишається неоднозначною. Продукція основних промислових підприємств міста переважно орієнтована на зовнішні ринки, а в розрахунку на 1 мешканця обсяг зовнішньоторговельного товарообороту в I півріччі 2011 року був нижчим за середнє значення по країні на 13% (тоді як у минулому році відповідний показник перевищував загальноукраїнський).

Зважаючи на структуру промислового комплексу міста, в Краматорську в аналізованому періоді зберігався досить високий рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету міста. Крім цього місту притаманна залежність від одного платника податків – ПАТ «НКМЗ» (так, надходження податку на доходи фізичних осіб цього підприємства за 9 місяців 2011 року склали близько 39% обсягу надходжень цього податку до бюджету міста).

Інвестиційно-будівельна діяльність

Динаміка основних показників інвестиційної діяльності у м. Краматорську, як і раніше, визначається інвестиційною активністю ПАТ «НКМЗ» та ПАТ «ЕМСС». Однак, незважаючи на те, що зазначені підприємства щороку здійснюють капіталовкладення у модернізацію, обсяг інвестицій в основний капітал продовжує знижуватись. Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку міста у I півріччі 2011 року скоротився.

Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Краматорська притаманна низка проблем, типових для переважної більшості міст України. Це зношеність основних засобів, необхідність реконструкції об'єктів житлового фонду та покращення фінансового стану підприємств ЖКГ. Платіжна дисципліна населення міста у частині сплати за житлово-комунальні послуги протягом 9 місяців 2011 року практично не змінилась та перебуває на помірному рівні – як і раніше, особові рахунки сплачуються у обсязі 92-95% від суми нарахувань (високою є ступінь оплати населення за послуги

з тепlopостачання та гарячого водопостачання – 111,7%). Слід зазначити, що у 2011 році заборгованість населення за надані житлово-комунальні продовжувала зростати.

Комунальна власність та земельні відносини

Протягом 9 місяців 2011 року продаж та надання в оренду земельних ділянок залишається одним із вагомих джерел доходів бюджету міста Краматорська, тоді як об'єкти комунальної власності не відіграють значної ролі для бюджетної забезпеченості міста, що зумовлено промисловою спеціалізацією міста. Краматорська міська рада продовжує активно використовувати земельні активи територіальної громади міста для наповнення доходної частини загального фонду бюджету: обсяг надходжень плати за оренду земельних ділянок формує близько 10% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Краматорська було представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет м. Краматорська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2009			2010			9 міс. 2011		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	332 899,0	56 949,0	389 848,0	406 816,2	54 988,4	461 804,6	378 092,6	33 658,2	411 750,8
Операційні видатки	340 693,4	47 567,3	388 260,7	415 785,8	45 307,5	461 093,4	368 801,7	15 418,1	384 219,7
Операційний баланс	-7 794,4	9 381,7	1 587,3	-8 969,6	9 680,9	711,2	9 291,0	18 240,1	27 531,1
Фінансовий дохід	2 000,7	0,0	2 000,7	1 575,5	0,0	1 575,5	220,5	0,0	220,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	2 711,9	0,0	2 711,9	2 769,3	0,0	2 769,3	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	-711,2	0,0	-711,2	-1 193,8	0,0	-1 193,8	220,5	0,0	220,5
Поточний баланс	-8 505,6	9 381,7	876,1	-10 163,4	9 680,9	-482,6	9 511,5	18 240,1	27 751,6
Капітальні надходження	78,4	22 179,6	22 258,0	37,1	36 006,7	36 043,9	17,1	10 140,9	10 158,0
Капітальні видатки	2 817,7	28 288,3	31 106,0	606,8	35 987,6	36 594,4	0,0	23 734,8	23 734,8
Капітальний баланс	-2 739,3	-6 108,7	-8 848,0	-569,7	19,1	-550,6	17,1	-13 594,0	-13 576,9
Баланс після капітальних видатків	-11 244,9	3 273,0	-7 971,9	-10 733,1	9 700,0	-1 033,1	9 528,6	4 646,1	14 174,7
Надання пільгових кредитів (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	-11 244,9	3 273,0	-7 971,9	-10 733,1	9 700,0	-1 033,1	9 528,6	4 646,1	14 174,7
Фінансування	11 244,9	-3 273,0	7 971,9	10 733,1	-9 700,0	1 033,1	-9 528,6	-4 646,1	-14 174,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Позитивне сальдо поточного балансу повністю покрито негативне сальдо капітального балансу, у зв'язку з чим бюджет міста у звітному періоді було виконано з профіцитом у обсязі 14,2 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 9,5 млн. грн.

Показник ліквідності бюджету за наслідками виконання загального фонду бюджету у січні-вересні 2011 року перебував на нижчому за помірний рівні – 4,2% (як і у відповідному періоді попереднього року – 4,3%). Показник ліквідності за спеціальним фондом за наслідками виконання бюджету за 9 місяців 2011 року знизився до 44,6%, однак продовжує перебувати на високому рівні (для порівняння в аналогічному періоді 2010 року цей показник становив 101,3%).

Виконання доходної частини бюджету міста

Протягом 9 місяців 2011 року продовжувалась тенденція попереднього року до збільшення доходної частини бюджету Краматорська, що позитивно вплинуло на бюджетну забезпеченість міста. Так, за підсумками січня-червня 2011 року індикатор бюджетної забезпеченості міста перебував на помірному рівні (1 126 грн. у розрахунку на 1 мешканця), що відповідає аналогічним показникам багатьох міст України з сумірним адміністративно-територіальним статусом та чисельністю населення.

В аналізованому періоді спостерігалось зростання основних надходжень загального фонду бюджету міста, таких як податок з фізичних осіб та плата за землю, що дозволило виконати планові показники за надходженнями як загального, так і спеціального фондів без урахування трансфертів.

Основним джерелом доходної бази Краматорська є надходження податку на доходи фізичних осіб, які становлять понад 66% доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів. Надходження плати за землю (другого за обсягом джерела формування доходів загального фонду) за підсумками січня-вересня 2011 року зросли на 54,6%. ПАТ «НКМЗ» має статус бюджетоформуючого підприємства, яке за підсумками 9 місяців 2011 року забезпечує близько 39% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Краматорська. Таким чином, ресурсна забезпеченість бюджету міста значною мірою залежить від ефективної господарської діяльності зазначеного підприємства.

Доходи спеціального фонду в січні-вересні 2011 року знизились на 35%, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, що відбулось, переважно, за рахунок зменшення обсягів трансфертів з Державного бюджету та зниження обсягів надходжень коштів від реалізації землі. При цьому в структурі бюджету розвитку з початку року обліковується єдиний податок, що дозволило виконати уточнений річний план за доходами бюджету розвитку на 102,8%. Податок з власників транспортних засобів було замінено збором за першу реєстрацію транспортного засобу, що призвело до зменшення надходжень податків на власність в 3,1 рази.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2011 рік з урахуванням змін план за видатками бюджету м. Краматорська без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду, було виконано за підсумками 9 місяців 2011 року на 73%.

При цьому слід зазначити, що обсяг кредиторської заборгованості бюджету м. Краматорська зріс протягом січня-вересня поточного року та станом на 01.10.2011 р. склав 14,4 млн. грн. Прострочена кредиторська заборгованість формує близько 84% від загального обсягу та переважно зумовлена невисоким рівнем перерахування низки субвенцій з Державного бюджету.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2011 році продовжувала змінюватись у бік зростання питомої ваги поточних видатків. Питома вага капітальних видатків у структурі видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією продовжує залишатись незначною, таким чином, на сьогодні кошти у місті продовжують спрямовуватись переважно на першочергові поточні витрати.

Боргові зобов'язання

Обсяг консолідованого боргу м. Краматорська на 01.10.2011 р. складав 50,7 млн. грн. та складався з: прямого боргу міської ради (20,6 млн. грн.), а також простроченої кредиторської заборгованості бюджету (12,1 млн. грн.) та комунальних підприємств (18 млн. грн.).

Краматорська міська рада має намір залучити кошти до бюджету розвитку шляхом емісії облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 15 млн. грн. (серія В – 9 млн. грн., серія С – 6 млн. грн.) терміном обігу – до кінця 2013 року. Відсоткова ставка складатиме не більше 14% річних. Мета випуску – капітальний ремонт ліфтів та будівництво, реконструкція і ремонт об'єктів благоустрою. Остаточні умови здійснення випуску облігацій буде визначено пізніше. З урахуванням запланованого запозичення пряме боргове навантаження бюджету м. Краматорська залишиться на помірному рівні.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Краматорська підтверджено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик

І. А. Веремєнко

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Краматорська у форматі бюджетного балансу*, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	9 міс. 2011
Податкові надходження	166 099,5	218 195,9	190 889,1	223 078,6	193 440,0
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	16 151,1	17 940,6	27 684,4	28 651,0	20 885,9
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	111 765,5	127 913,8	171 274,5	210 075,0	197 424,8
Операційні надходження всього	294 016,1	364 050,3	389 848,0	461 804,6	411 750,8
Поточні видатки	163 654,5	218 277,4	241 706,5	297 065,6	234 874,5
Субсидії та поточні трансферти	105 191,7	133 367,4	149 266,1	166 797,0	149 345,3
Операційні видатки всього	268 846,2	351 644,8	388 260,7	461 093,4	384 219,7
Операційний баланс	25 169,9	12 405,5	1 587,3	711,2	27 531,1
Фінансовий дохід	954,5	2 718,4	2 000,7	1 575,5	220,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	2 711,9	2 769,3	0,0
Фінансовий баланс	954,5	2 718,4	-711,2	-1 193,8	220,5
Поточний баланс	26 124,4	15 123,9	876,1	-482,6	27 751,6
Капітальні надходження	1 616,6	27 235,3	22 067,2	26 852,4	10 158,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	2 971,9	1 186,2	190,8	9 191,5	0,0
Капітальні надходження всього	4 588,5	28 421,5	22 258,0	36 043,9	10 158,0
Капітальні видатки	14 059,5	33 105,8	25 792,2	28 676,6	18 786,4
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	7 365,1	18 011,1	5 313,8	7 917,9	4 948,4
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011 р. до бюджету розвитку	2 169,7	851,4	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	23 594,3	51 968,3	31 106,0	36 594,4	23 734,8
Капітальний баланс	-19 005,8	-23 546,8	-8 848,0	-550,6	-13 576,9
Баланс після капітальних видатків	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1	14 174,7
Профіцит/дефіцит	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1	14 174,7
Фінансування	-7 118,6	8 422,9	7 971,9	1 033,1	-14 174,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Краматорська, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	9 міс. 2011
Профіцит/дефіцит	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1	14 174,7
Фінансування	-7 118,6	8 422,9	7 971,9	1 033,1	-14 174,7
Зміни залишків	881,4	-937,1	-16 656,0	6 463,5	-9 174,7
• залишок на початок року	8 416,3	7 517,4	8 454,5	25 110,4	18 646,9
• залишок на кінець року	7 534,9	8 454,5	25 110,5	18 646,9	27 821,6
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	10 992,9	9 569,6	0,0
• залучення	0,0	0,0	44 518,2	107 242,7	77 139,3
• погашення	0,0	0,0	-33 525,3	-97 673,1	-77 139,3
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-8 000,0	-5 635,0	13 635,0	0,0	-5 000,0
• повернення (пред'явлення)	13 024,0	32 415,0	15 635,0	15 000,0	0,0
• розміщення (придбання)	-21 024,0	-38 050,0	-2 000,0	-15 000,0	-5 000,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	15 000,0	0,0	-15 000,0	0,0
• запозичення	0,0	15 000,0	0,0	0,0	0,0
• погашення	0,0	0,0	0,0	-15 000,0	0,0
Інші розрахунки	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради